

Waarom geldt er een toetsingsinkomen? Wiskundig bezien is dit een discontinuïteit: een klein verschil in inkomen (toetsingsinkomen plus of min een willekeurig klein bedrag) maakt een groot verschil voor de toeslag.

En waarom moet de kinderopvangtoeslag binnen drie maanden na de maand waarin het kind voor het eerst naar de opvang gaat worden aangevraagd? Een klein verschil in het moment van aanvragen (drie maanden plus of min een willekeurig klein beetje tijd) maakt een groot verschil voor de toeslag.

Het is dit soort wiskundige draken waardoor het hele belasting- en toeslagenstelsel zo complex is geworden. Streef naar wiskundige continuïteit: een klein verschil in de relevante variabele(n) moet altijd een klein verschil in de uitkomst van een berekening maken. (Beter gezegd: de partiële afgeleide naar welke variabele ook moet voldoende dicht bij nul liggen. Voor partieel differentiëren naar het aantal gewerkte uren geldt nog de extra eis dat de uitkomst positief moet zijn: werken moet lonen.)

Als er een dwingende reden is waarom de toeslag binnen niet al te lange tijd moet worden aangevraagd, maak het recht dan aanvraagtijdsafhankelijk met een geleidelijk aflopend verband, bijvoorbeeld door als de aanvraag N dagen te laat is ingediend nog altijd $(100 - \text{constante} \times N)$ procent toe te kennen van het bedrag waarop recht bestond als de aanvraag op tijd was ingediend.

En als er een dwingende reden is om hogere inkomens geen kinderopvangtoeslag toe te kennen, ken dan bijvoorbeeld bij een inkomen van N procent meer dan het toetsingsinkomen nog altijd $(100 - \text{andere constante} \times N)$ procent toe van het bedrag waarop men bij een inkomen beneden het toetsingsinkomen recht zou hebben.

Een verdere vereenvoudiging is mogelijk door in beide hierboven voorgestelde formules, voor de constante de waarde nul te kiezen: iedereen evenveel toeslag. Je kunt de subsidie dan rechtstreeks aan de opvangende organisatie uitbetalen in plaats van de geldstroom via de ouders te laten lopen. Kunnen de ouders meteen ook niet meer (beschuldigd worden van) frauderen. Ook neemt de werkdruk bij de belastingdienst af doordat minder informatie moet worden verzameld en verwerkt om de juiste berekening te maken.

Dit soort vereenvoudigingen vergroten de totale geldstroom, maar dat hoeft geen probleem te zijn. Het schrappen of versoepelen van de uiterste aanvraagtermijn betekent alleen maar dat geld dat al voor dit doel gereserveerd was alsnog wordt uitgekeerd, en de toekenning aan ouders met een hoger inkomen kan gecompenseerd worden door een belastingverhoging voor die inkomensklasse als geheel.

Maar in plaats van fantasieloos de belasting voor burgers te verhogen, zou je ook kunnen inhaken op de roep vanuit de samenleving om bedrijven meer belasting te laten betalen. Juist de bedrijven hebben baat bij goedkope kinderopvang, omdat daardoor meer potentiële werknemers op de markt komen. Dus leg de rekening voor betaalbare kinderopvang maar bij het bedrijfsleven neer.

In de andere reacties lees ik dat de toeslag in allerlei opzichten niet kostendekkend is. Ik heb daar geen zicht op, maar als dat zo is, zie ik hierin een extra argument om de rekening voor betaalbare kinderopvang neer te leggen bij het bedrijfsleven, onder de noemer Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. De bijdrage van de ouders kan dan beperkt blijven tot een symbolisch bedrag, hoog genoeg om niet al te vanzelfsprekend op voorzieningen te leunen maar laag genoeg om kinderen in een belangrijke levensfase zoveel mogelijk gelijke kansen te geven, ongeacht de financiële positie van hun ouders.